

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Undvik att din mineralgödsel används i våldsamma brott

Mineralgödsel används i brottsliga syften

Mineralgödsel ("handelsgödsel") med högt innehåll av ammoniumnitrat eller andra nitrater kan användas för att tillverka sprängämnen. I flera terrordåd världen över, även i vår omedelbara närhet, har mineralgödsel använts på detta sätt. Tillgången till mineralgödsel har därför begränsats för allmänheten, vilket kan göra dem mer stöldbegärliga. Genom att följa några enkla råd kan du minska risken att just din mineralgödsel används i brottsliga syften.

Några enkla råd

- Förvara mineralgödsel i låsta utrymmen.
- Täck över mineralgödsel som måste förvaras utomhus, och förvara det så svåråtkomligt som möjligt, t.ex. inte direkt vid väggkanten.
- Se till att fordon inte obehindrat kan komma till platser där mineralgödsel förvaras, t.ex. genom en låst vägbom.
- Kontrollera regelbundet om du saknar mineralgödsel, dvs. om något kan ha stulits. Var uppmärksam på om säckar har öppnats.
- Sälj inte mineralgödsel vidare till någon om du inte är säker på att den ska användas till lantbruk.
- Var allmänt observant på misstänkta beteenden i samband med mineralgödsel.

Begränsningar för tillhandahållande av mineralgödsel

Du får inte tillhandahålla mineralgödsel med 16 vikt% eller mer kväve i form av ammoniumnitrat* till allmänheten. Endast lantbrukare och yrkesmässiga aktörer får ges tillgång till sådana produkter, enligt EU-förordning 1907/2006 (REACH). Syftet med begränsningen är att potentiella brottslingar inte ska få tillgång till denna typ av mineralgödsel.

* 16 vikt% kväve från ammoniumnitrat motsvarar 46 vikt% ammoniumnitrat, vilket motsvarar N16 om ammoniumnitrat är den enda kvävekällan. En tumregel är att om halten nitratkväve (NO₃-N) och halten ammoniumkväve (NH₄-N) båda är 8 vikt% eller högre så innehåller produkten 16 vikt% kväve eller mer från ammoniumnitrat.

Krav på rapportering av misstänkta transaktioner och stölder

Du måste utan dröjsmål rapportera misstänkta transaktioner med, och betydande försvinnanden och stölder av, mineralgödsel som innehåller ammoniumnitrat, kaliumnitrat, natriumnitrat, kalciumnitrat, kalciumammoniumnitrat eller magnesiumnitrat hexahydrat till polisen. Även salpetersyra och svavelsyra omfattas av detta krav. Du har rätt att vägra att genomföra en transaktion som verkar misstänkt men även försök till misstänkta transaktioner ska rapporteras. Detta enligt EU-förordning 98/2013, samt lagen (2014:799) och förordningen (2014:880) om sprängämnesprekursorer. Rapportering bör även ske för mineralgödsel som innehåller andra nitrater än de uppräknade.

Rapportering av stölder och försvinnanden sker till telefonnummer 114 14.

Misstänkta transaktioner kan rapporteras genom epost till prekursor@polisen.se.

Kontakta 114 14 eller prekursor@polisen.se

Brandsäkerhetskrav för mineralgödsel

Hanterar du mineralgödsel som innehåller mer än 80 vikt% ammoniumnitrat** omfattas du av särskilda brandsäkerhetskrav, se MSB:s föreskrifter SÄIFS 1995:6. Sådana mineralgödsel klassas som oxiderande och ska vara märkta med symbolen ”flamma över cirkel” (se illustration nedan). Förvarar du som lantbrukare mer än 100 ton sådana mineralgödsel, eller mer än 50 ton av dem i samma byggnad, måste du ha tillstånd till det från kommunen.

Mineralgödsel med högt nitratinnehåll är i sig själva inte brännbara, men vid en brand kan de sönderdelas, avge syre och därmed förvärra branden. Dessutom avges hälsofarliga gaser och sönderdelningen kan i slutna utrymmen leda till en explosion. Det är viktigt att sådana mineralgödsel förvaras åtskilda från brännbart material, t.ex. halm, och att förorening av gödseln undviks. Se upp med spill av brännbara vätskor, t.ex. oljor.

** 80 vikt% ammoniumnitrat motsvarar 28 vikt% kväve från ammoniumnitrat. Om ammoniumnitrat är den enda kvävekällan motsvarar detta N28.